

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název materiálu	15 - Josef Škvorecký
Identifikátor	CZ.1.07/1.5.00/34.0597
Předmět	Český jazyk a literatura
Ročník	4. ročník
Obor, Kód	Obchodník, 66–41–L /008, Operátor oděvní výroby, 31-43-L/004
Anotace	Pracovní list je zaměřen na autora Josefa Škvoreckého a jeho dílo Prima sezóna
Autor	Mgr. Dana Vlasáková
Jazyk	čeština
Očekávaný výstup	Student se orientuje v literárně historickém kontextu, správně provede rozbor textu z hlediska literárněvědného
Klíčová slova	Jan Otčenášek, Romeo, Julie a tma
Druh výukového zdroje	Pracovní list
Typ interakce	kombinované
Cílová skupina	student
Stupeň a typ vzdělávání	střední odborné
Věková skupina	17-19
Datum vytvoření	2.11. 2012

1. Vytvořte si vlastní zápis o autorovi

2. Pracujte s textem

Prima sezóna – povídka Vyhlídka z věže

Tentokrát byl plán tutový a bylo to vymyšleno tak: Zdeněk Pivonka odjel do Prahy k rodičům, protože dostal telegram, že mu onemocněla matka. Irena už dávno Rost'ovi slíbila, že mu bude sedět modelem k portrétu, a protože tou dobou patřilo k ctižádosti všech kosteleckých holek mít od Rosti portrét, nebude se Irena jistě zdráhat využít Zdeňkovy nepřítomnosti a přijít do Rost'ovy chaty v lese, kterou používal jako ateliér. Skici k portrétům si Rost'a schovával, a holkám neříkal proč. Jelikož jim ale dával zadarmo hotové a děsně barevné portréty, žádná po tom nepátrala. Já jsem podle toho plánu měl, jako rozervaný marnou láskou, bloudit ten den po lese a jako náhodou zajít po obědě do Pittermanovic chaty. Potom měl Rost'a jako říct, že asi tak na hodinku na dvě Irenu nepotřebuje, neb pro dokončení obrazu je lepší, když tam model není, aby ho nerozptyloval. Rost'a často holky poučoval, že je expresionista, to znamená, že do jejich obličejů promítá své vnitřní stavy, které v něm vyvolávají. Té dvouhodinové pauzy, potřebné k tomu, aby Rost'a promítl své stavy do Ireny, jsem měl využít já. Počítali jsme, že ji pozvu na procházku do lesa, a dál, mezi skály a tak dále, jak nejdál to půjde. Rost'a se měl zatím vytratit do Kostelce a nechat v chatě nějakou výmluvu, takže až se vrátíme z procházky s Irenou uvedenou do přístupné nálady, bude tam jen jeho vzkaz a nedokončený portrét. Potom už bude záležet jen na mně, jak dlouho se mnou Irena v chatě zůstane. Pro jistotu dal Rost'a na palandu čisté prostěradlo.

Byl to krásně vymyšlený plán. Nejkrásnějc ze všech, co jsme je až dosud s Rost'ou vymysleli na různé jiné holky. Většinou moc nevyšly, ale tenhle byl tutový.

Ve čtvrt na dvě jsem tedy, jako hrozně smutně, vlezl do chaty a jako jsem se překvapil:

„Ahoj! To je ohromný! Vy ste tady? To sem nevěděl! Nerušim?“

„Nerušíš,“ řekl Rost'a, přesně jak to měl v roli, nic nezapomněl.

Irena po mně koukla s inteligentním podezřením, a mně najednou připadalo, že plán třeba není tak

tutový. A s lanem přes rameno a v horolezeckých pumpkách, které jsem si navlík na to rozervané bloudění, jsem si připadal trochu vedle.

„Co tu děláš?“ pravila Irena.

„Tak ...“ řekl jsem lyricky. „Bylo mi smutno ... víš, Ireno? Tak sem se šel tak courat ... do skal ...“

Až sem jsme měli konverzaci přibližně promyšlenou. Odsud začínala šachová partie, kde na všechno, co by Irena řekla, byla řada možných replik.

Řekla repliku, s níž jsem vůbec nepočítal:

„Tak proč se necouráš? Di se courat!“

„Bolej mě nohy,“ řekl jsem. „A dyž tady mistra nerušim ...“

„Ale mě rušíš!“

„Proč tebe, Ireno?“

„Já se stydim,“ pravila Irena. „Já se nemůžu tvářit přirozeně.“

„Proč by ses měla stydět? Nesedíš k aktu,“ pravil Rost'a.

Tu nahrávku Irena moudře ignorovala.

„Mě to prostě znervózňuje. Ať de Danny pryč. Dyž tu je, já nemůžu mít přirozenej výraz.“

„Já na tvym výrazu nic nepřirozenýho nepozoruju,“ řekl Rost'a. „Valíš voči, jako dybys měla vobrnú ve víčkách, ale to ty děláš dycky.“

„Jak to, valim voči? Mám je velký.“

„Asi je chceš mít eště větší,“ řekl Rost'a. „A koukni, já tě už stejně nepotřebuju. Podobu mám zachycenou, teď tě dodělám a promítnu do toho vnitřní stavu, kerý ve mně vyvoláváš.“

„Tak už nemusim sedět?“

„Ne.“

„Tak já se budu dívat, jak promítáš ty stavu.“

„To nemůžeš.“

„Proč?“

„Protože dyž se budeš dívat, žádný stavu se nepromítnou. Znervózňuje mě to jako tebe. Žádný stavu bych neměl, dyby ses mi dívala na prsty.“

Bylo vidět, že Irena mu moc nevěří.

„Di se projít,“ řekl Rost'a podle role. „Přid' tak za dvě hodiny, portrét bude hotovej.“

„Jo?“ řekla Irena a já jí poznal na hlase, že má v úmyslu nějakou neplechu. „I se stavama?“

„Se všim,“ pravil Rost'a. „I s tím cucflekem, co máš pod límečkem.“

„Žádněj nemám!“ ohradila se, ale nejistě si sáhla pod límeček.

„Tak dobře,“ pravila. „Tak já pudu domu a vrátim se ve čtyři.“

„To ti nestojí za to,“ namítl rychle Rost'a, aby zachránil plán.

„Ale stojí. Mám to domu dvacet minut z kopce a půl hodiny do kopce. To eště pořídím jít na rande.“

„S kym?“ otázal se Rost'a.

„No se Zdeňkem, přirozeně.“

„Ten jel přece do Prahy?“

To patrně neměl říkat, protože Irena si dala jedna a jedna dohromady.

„Jak to víš?“ zeptala se, měl jsem dojem, že vítězně.

„Jak?“ opakoval Rost'a a přemýšlel. V takovýchhle situacích neprojevoval moc velkou pohotovost.

„Povídala to vaše Alena,“ pomohl jsem mu. Sobě jsem tím nepomohl.

„Ty to víš taky?“ Irena na mě obrátila své, jak správně řekla, veliké oči, hnědé, s kapičkama medu v duhovce.

„No ... říkala to vaše Alena ...“

„Tak ty to víš taky?“

„No vim. Vaše Alena -“

„Já vim, že to říkala naše Alena. Akorát že je to zajímavý.“

„Mě to nezajímá,“ řekl jsem.

„Ale mě jo.“

„Mě nezajímá, jestli je Zdeněk v Praze nebo kde.“

„To mě taky ne. Mě zajímá, že ty seš tady. Vod který doby seš takovej samotář, Daničku?“

Vstala, měla na sobě na ten portrét parádní žluté šaty s hnědým límečkem.

„Tak ahoj, Rost'o! Ve čtyři sem zpátky.“

A vítězně odešla středem.

Vyměnili jsme si s Rost'ou bezmocné pohledy a já vypadl za Irenou.

- 1) Charakterizujte Dannyho jednání ve výňatku, jakou lest vymyslel s kamarádem?
- 2) Charakterizujte jazykové promluvy ve výňatku.
- 3) V textu podtrhněte: nespisovné slovo, cizí slovo, vlastní jméno, číslovku
- 4) Nahradejte slova z textu synonymem tak, abyste nezaměnili význam:
 - plán
 - telegram
 - pauza
 - výraz
 - portrét
 - bezmocný
- 5) *Odsud začínala šachová partie, kde na všechno, co by Irena řekla, byla řada možných replik.*
Ve větě z textu vysvětlíte potržené slovní spojení. Co znamená? Jak říkáme takovým výrazům užitých v umělecké literatuře? Jmenujte další druhy a příklady. (nápodvěda: tropy)
- 6) Na základě výkladu a výňatku charakterizujte dílo Prima sezóna, vypište si názvy povídek.

Použitá literatura:

ŠKVORECKÝ, J.: *Prima sezóna*. Praha: Galaxie, 1990